

št. 7, ki je dopolnil 86 let. Rojenih je bilo 33, torej za 27 prirastek. Dne 2. januarja se tukaj v šoli začel trimesečni kmetijski tečaj za odrasle fante, ki ga vodi g. šolski upravitelj. Kakor drugod, je tudi pri nas gospodarska kriza, katere slučajno zadene kmeta in delavca. Bil sem par dni pred Božičem po svojih opravkih v Slovenjgradu. Grem v neko gostilno, da si malo odpočijem ter si naročim en deci vina. Pri drugi mizi so bili štirje kmetje iz sosednjih občin ter so pili po dva decija vina. Pogovarjali so se o kmetijski krizi. Eden pravi, da mora po današnji ceni prodati vso živino, da bi mogel o novem letu izplačati svojo služinčad, ali pa mora zabresti zopet v nove dolgove, iz katerih že sedaj komaj gleda. Drugi pravi, da je bil v letu 1930 pri živini nesrečen ter je bil primoran si vzeti posojilo 8000 Din, da si kupi vole za obdelavo posestva. Danes pa mu za spitanje vole ponujajo mesarji največ 5000 Din. Torej po vseh stroških za pitanje volov izgubi 3000 Din, od katerih moram v danšnjih razmerah plačevati previsoke obresti. Po potu proti domu sva prišla skupaj s kmetom iz sosednje občine Razbor, ki je tudi tožil svoje težave. Rekel je, da je bil v Slovenjgradu, da bi prodal nekaj klafter bukovih drv, ker ima za plačati davek in je treba kupiti obleko za otroke. Nekdo bi bil dve kupil, češ, naj jih takoj pripelje, samo naj prinese potrdilo od občine, da je bil dne 8. novembra lanskega leta na volišču in da je volil. Take so torej sedaj prilike. Pisec teh vrst pa sporoča, da so se lesne cene tako skrčile, na najnižje in povrh tega so še nekateri trgovci vpeljali novo kubično mero, tako da plačajo mesto 10 kubičnih metrov le približno 8 in pol do 9 kubičnih metrov. Dobro bi bilo, da bi se za to pobrigala oblast.

Šminklavž pri Slovenjgradu. Večno molitev smo pri nas letos obhajali v nedeljo 10. januarja tega leta. To našemu ljudstvu tako priljubljeno cerkveno slovesnost je povišala izredna slavnost blagoslovljenja novega kipa presv. Jezusovega Srca. Ko je bilo pred enim letom vpeljeno pri nas apostolestvo mož in mladeničev, so sklenili naši dobri mladeniči, enako kakor imata tukajšnja skupščina 3. reda sv. Franciška in deklška Marijina družba kip sv. Franciška, oziroma kip brezmadežnega spočetja Marije Device, tako tudi nabaviti kot zunanje znamenje apostolstva mož in mladeničev lep kip presv. Srca Jezusovega. Z mladeniško navdušenostjo so šli naši vrli mladeniči nabirati prispevke za nabavo kipa in v kratkem času vkljub sedanjim gospodarski krizi nabrali lepo vsoto 1220 Din. Kip je napravil znani podobar Ivan Cesar v Mozirju, je eden meter visok, postavljen je na mazo, tako, da ga bodo mogli naši fantje pri procesijah okrog nočeti, in je prav lep. Kip je blagoslovil g. Lovro Novak kapucinski gvardijan iz Studencev pri Mariboru, ki je ta dan prišel semkaj na pomoč, z lepim nagovorom, v katerem je pohvalil izredno verasko navdušenost naših mladeničev in jih je pozval, da naj bodo vztrajni in živijo po presv. Božjem Srcu. Mladeniči so končno navdušeno zapeli lepo pesem v čast presv. Srcu Jezusovemu. Bog živi naše dobre mladeniče, našim faranom in drugim dobrotnikom pa izrekamo najpristrčnejšo zahvalo, da so s svojimi darovi omogočili nabavo kipa, ki bo trajen klinč naše župnijske cerkve.

Sv. Jurij ob juž. žel. Milo so peli zvonovi pri vseh cerkvah naše župnije, ko smo dne 28. decembra spremljali k večnemu počitku vrlo mladenko Anico Zdolšek. Bila je povsod priljubljena in dobro znana daleč naokrog. Za-

mere ali jeze ni poznalo njeno srce. S svojimi sosedi in součenkami je živela v prijateljskem sporazumu do smrti. Na domu in ob odprtem grobu so ji šolski otroci zapeli v srce segajoče žalostinke. Njenega pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva od blizu in daleč. Vedno veseli krščanski mladenki naj onstran groba sije solnce večnega veselja. Domačim naše iskreno sožalje.

Dramlje. Po kratki in mučni bolezni je umrla Marija Križnik, prevzittkarica v Lazah. Molitev in delo sta bila njena zvesta spremljevalca skozi življenje do visoke starosti 87 let. Užival večni mir pri ljubem Bogu, blaga mamica!

Šmarje pri Jelšah. Novo leto se nam še nič ni kaj prikupilo. V 15 dneh 10 mrličev in 11 pogrebov, to pač ni posebno dober začetek. V Celju je umrla in smo jo tukaj pokopali Terezijo rojeno Vehovar, ženo tukajšnjega rojaka Antona Sovine, orožniškega narednika v Lučah; in svakinjo našega posestnika Mihaela Čuješ. Med rajnimi se nahaja tudi Marija Gorogranc, prevzittkarica na Sotenskem št. 7. Ob spremstvu domačih dušnih pastirjev in dobrih sosedov jo je pokopal njen nečak, trbo veljski kaplan g. Martin Gorogranc. Naj v miru počivajo na Pinklečevi njivi, njihove duše pa večni raj uživajo! — V Katoliškem domu temeljito popravljamo oder. Dobil bode betonsko podlago in vabil našo mladino, da se še bolj pogosto na njem prikaže in nas porazveseljuje s svojimi igrami in podučnimi prireditvami.

Šmarje pri Jelšah. V prvem tednu januarja je umrla Savine Terezija, ki je postala žrtev materinstva. Dne 10. januarja je bil pogreb Vrešaka Janeza iz Konuškega; ni še bil v previsokih letih, toda smrt ne izbira. Bil je zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«, dober mož in oče. Prav v začetku leta so nas začeli zapuščati prijatelji, katerim kličemo: bodi vam lahka domača zemlja, duša vaša pa naj uživa boljše in veselejše življenje opkraj zvezd. Vsem ostalim, zlasti ženam in otrokom pa naše iskreno sožalje.

Laški okraj. Pod pritiskom nizkih cen in ker za živino slabše kakovosti sploh ni bilo kupca, so kmetje precej živine poklali doma in meso po nizki ceni prodali. Sresko načelstvo je v jeseni potom občin razglasilo, da mora vsak posestnik, kateri hoče klati domačo živino v svrhu razprodaje mesa naznaniti živinozdravniku, in tudi taksa za polne stroške živinozdravniku, in sicer od 30 do 120 Din. Z ozirom na pritožbe kmetov se je o tem razpravljalo tudi na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani, dne 30. decembra. Družbin tajnik ing. Lah je v svojem tajniškem poročilu omenjal, da se kmetom v celjskem in laškem srezu delajo v zadevi zakola živine od strani oblastev težave, ter izjavil, da bo Kmetijska družba tozadevno posredovala. Z dopisom z dne 12. jan. je sresko načelstvo v Laškem sporočilo občinam, da lahko vršijo oglede za zakol namenjene živine občinski mesoogledniki. Ta ukrep oblasti smatramo brezdvomno za pravi-

Pri železnih težkočah, zgagi, zmanjšanjem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec Franz Josefova grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti grži, kakor tudi železnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

len, kajti ta posel popolnoma lahko izvršijo zmorni kmetje sami in je kmetu prihranjen denar, ki ga je moral izdati za živinozdravniški ogled. V zadnjem času pa se opaža rahlo dviganje cen in so kmetje precej ponehali s klanjem goveje živine.

Št. 11 v Slov. goricah. Kar je pri nas, hvala Bogu, »Gospodar« zelo razširjen, vam pošljamo tudi nekaj novic. Lansko leto smo imeli 63 mrličev, 89 rojstev in 28 porok. Med mrličev je tudi naš organist Anton Rozman, blaga in poštena duša. 27 let je bil pri nas v službi in 55 let je opravljal organistovo službo. Bil je celo življenje naročnik »Gospodarja«. Naj v miru počiva! — Zadnji teden smo imeli kar sedem mrličev naenkrat. Zadnji terek dne 12. t. m. smo pokopali gđc. Alojzijo Hamer iz Ceršaka. Stara je bila 61 let. Bila je zelo priljubljena, kar je pokazal posebno njen pogreb. Vodila je malo trgovino, ki je last brata Rudolfa. Bila je tudi njegova vrla gospodinja. — Katoliško prosvetno društvo je v zadnjem času dvakrat igralo Finžgarjevo »Verigo«. Dvorana je bila obakrat napolnjena. Vsi igralci so jo pogodili. — V pustu igramo »Davek na ...«. To bo smešno. — Zelo bolehalo pri nas udje. Samo na eden dan smo imeli štiri zadnje spovedi, vse na kraju fare in na nasprotni strani. — G. veleposestnik Bauman in domači naš župnik sta dobila od poljedelskega ministra častno diplomno za pridelovanje dobrega vina. Čestitamo!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na veseli primiciji g. novomašnika Janka Rojhta se je nabralo za novo bogoslovje v Mariboru 260 Din. Bog plačaj vsem darovalcem!

*

Vprašanja in odgovori.

A. P. v P.

Hruške so nasajene na meji. Sad se kotali na moje. Od nekda smo imeli hruške za našo laet, četudi mapa tako ne kaže. Čigave so?

Odgovor:

Ako ste samo sadje že od nekda pobirali, svet sam je pa sosed imel, so hruške drevesa njegova, kakor tudi svet. Ako pa ste vi svet uporabljali nemoteno 30 let, ste ga priposestovali. Sad, ki pade na tuji svet, postane last dotičnega, čigar je svet.

J. N. v Sv. J.

Imam povest, ki je kakor Guzaj zanimiva. Ali jo sprejmete?

Odgovor:

Za to leto smo preskrbljeni. Za prihodnje leto smo preskrbljeni. Za prihodnje leto bomo poiskali kako prav lepo povest, da ne bodo oni prikrajšani, ki jim zgodovinske povesti ne ugaajo.

P. K. v M.

Kot vojak na dopustu sem moral v bolnico. Ali sem dolžen plačati?

Odgovor:

Javiti bi se bili morali v vojni bolnici. Ako ste šli v občno bolnico, ste sicer dolžni plačati, vendar lahko vložite prošnjo na banovino za izpregled teh stroškov, posebno še, ker je vaša bolezen posledica vojaške službe.

K. P. v V.

Koliko je vreden 20kronski zlat?

Odgovor:

Male dukate plačuje Narodna banka po 128 Din, vaše valike bo plačala po 512 Din. Ako pa imate 20kronske, jih plača po 229 dinarjev komad.

P. M. v K.

Imam denr naložen, zakaj ga ne dobim ven?

Odgovor:

Ljudje so postali brez potrebe nezaupni in tiščijo denar doma. Sedaj, ko so morali »jurje« zamenjavati za žigosane, je en sam veleposesnik privlekel saboj 5000 jurjev, to je 5 milijonov dinarjev! Denarni zavodi so denar, ki je bil vložen, posodili. Ti sedaj težko vračajo, vse naenkrat pa vrniti ne morejo. Zato tudi denarni zavodi, ki novih vlog ne dobivajo, ne morejo več izplačevati kakor toliko, kolikor vračajo dolžniki. Ali naj denarni zavodi danes vse one, ki so dolžni, na boben poženejo? Edina rešitev je, da ljudje zopet svoj odvišni denar nalagajo. Samo v Sloveniji ga je okrog 40 milijonov dinarjev — v nogavicah! Če bi ta denar bil vložen, bi vsak vlagatelj lahko toliko dobil, da bi imel za svoje potrebščine.

F. Š. v M.

Če sedaj denar naložim, ali ga lahko dobim vsega ven, kadar hočem?

Odgovor:

Vprašali smo pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru, kjer smo dobili obvestilo, da ona vse vloge, ki se sedaj na novo vložijo, izplačuje kakor svoj čas. Samo onih vlog, ki so od preje, pa ne sme izplačevati v celoti, kakor noben drug zavod. Če ste pametni, boste torej svoj sedaj odvišni denar naložili.

H. J. v R. v.

Zamenjali smo si žagi, sedaj hoče drugi zopet izpremeniti, ali lahko?

Odgovor:

Ako ste že vsak svoje novo žago prevzeli v last, niste več dolžni zopet izpreminjati. Pogledajte pa, če je to tudi v zemljiški knjigi izvedeno. — Glede orodja velja isto. Orodje je pustila kot inventar pri žagi, vi pa njej niste zaračunali živila.

G. J. v P.

Kupil sem mošt pred 20. novembrom. Pa so mi zaračunali občinsko trošarino.

Odgovor:

Priložite se na finančno ravnanje in zahtevajte povrnitev zneska. Priložite potrdilo, da ste mošt kupili!

F. K. v L.

Radi bi čitali o denarju, če kaj skače?

Odgovor:

Dinar je vedno stalen, je dobro podložen s francoskim zlatom. Padel je angleški denar in sicer je bil funt šterling preje po 275 Din, sedaj pa je 180 Din. Avstrijski šiling sicer ne skače, ima pa različno vrednost od 6.80 do 8 Din. Nemška reichsmarka ima stalno vrednost 13 Din, kako dolgo, se pa ne ve. Enako madžarski pengő po 9 Din, pa bo tudi menda šel rakom žvižgat. Italijanska lira je v jeseni malo plavalna sem in tje, sedaj stoji; v trgovskem svetu se računa po 3 Din. Češka krona je stalna, pa Din 1.60. Francoski frank je po 2.20 Din in dolar po 55—56 Din.

A. P. v Št.

Z ženo sva že stara in bi si rada kupila izabele 70 litrov za približek. Ali morava zares trošarino plačati?

Odgovor:

Če bi pravočasno v oktobru kupila mošt, bi ne plačala nobene trošarine. Zdaj pa jo morata. Želimo vama, da bi drugo leto dočakala, pa že mošt kupita, da ne bo trošarine!

M. G. v K.

Ali izide res novi lovski zakon?

Odgovor:

Je že izšel in ga bo »Slovenski gospodar« v izviru priobčeval. Shranite si te številke?

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Anton Macun, trgovina z manufakturo v Gosposki ulici.

Mariborski konsum, Glavni trg.

Franc Klajnšek, trgovec, Glavni trg.

Jančič Karl, trgovina, Aleksandrova cesta 11.

V Št. Lenartu:

Tone Hrastelj, trgovina

V Sv. Juriju ob Ščavnici

Josip Farkaš, trgovina.

V Gornji Radgoni:

Jože Hrastelj, trgovina.

V Kap. pri Radencih.

Franjo Steinbauer, trgovina.

V Ljutomeru

Franc Senčar, trgovina.

V Ptuj.

Anton Brenčič, trgovina z železnino.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Mali Nedelji.

Franc Senčar, trgovina.

V Celju

Franc Dobovičnik, Gosposka ulica 15. (pri nakupu za 300 Din.)

Franc Strupi, steklar.

Brumec Anton, trgovec, Gosposka 2 (pri nakupu za 200 Din.)

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile, stalno do novega leta. Ta objava je za trgovce, ki odzamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

A. J. v D.

Vzel sem v rejo brejo telico, da bo tele moje. Telica pa ni breja in zdaj sem jo dal nazaj. Ali lahko zahtevam kaj odškodnine?

Odgovor:

Imeli ste jo v reji, a za plačilo bi dobili tele. Ker tega ni, vam mora lastnik telice povrniti za krmo. Pa z dobrim se zmenita!

A. L. v P.

Kje se naroči »Čebelarski list«?

Odgovor:

Pišite na Čebelarsko društvo v Ljubljani.

Št. B. v H.

Rad bi se učil ključavničarstva. Kje se naj javim?

Odgovor:

Če imate koga v mestu, kjer bi zastoj stanovali in hrano imeli, potem vas že kak mojster v Mariboru sprejme, sicer pa ne.

*

Nov lovski zakon.

V preteklem letu, in sicer 5. decembra, je bil podpisan od Nj. Vel. kralja Aleksandra novi lovski zakon. V kratkem izvlečku smo njegove določbe prinesli že v lanskem letniku. Ker pa se mnogi naši čitatelji osobito iz kmetских

vrst zanimajo za podrobne določbe, bomo, ustrežajoč njihovi želji, v tej in naslednjih dveh številkah objavili bistvene določbe tega zakona.

Lovska pravica, divjačina, lovišča.

Lovska pravica je izključna upravičenost na določenem ozemlju (lovišču) vsakovrstno divjačino zasledovati, loviti in ubijati, prisvajati si njene odpadle uporabljive dele (kakor rogove itd., pri divji perjadi jajca) ter gojiti in razmnoževati po lovopustu zaščiteno divjačino, kolikor ni s tem zakonom drugače odrejeno.

Lovska pravica je združena z zemljiško lastninsko pravico ter pripada zemljiškemu lastniku, toda lastnik jo mora izvrševati ter se s njo okoriščati samo po odredbah tega zakona (čl. 1).

Divjačina se deli v tri vrste:

I. v divjačino, zaščiteno z lovopustom (lovno prepovedjo);

II. v nezaščiteno divjačino;

III. v zverjad.

I. K zaščiteni divjačini se prišteva:

1. Dlakava divjačina: jelen, damjak, srna, kozorog, divja koza, divja ovca, zajec, planinski zajec, zajec kamenjar.

2. Pernata divjačina: divji petelin, veliki, divji petelin, mali (ruševac), navadni fazan in ostale fazanske vrste, jereb, belka, poljska jerebica, kotorna, prepelica, kosce, stepna kokoška, divji golobi in grlice, droplje, labudi, žerjavi, vodne putke, kljunači, pribe, divje rače, divje gosi.

II. K nezaščiteni divjačini se štejejo:

1. Dlakasta divjačina: divja svinja, lisica, jazbec, šakal, kuna zlatica, kuna belica, dehor, hermelin, podlasica, vidra, vidra močvirnica, medvedjica, kunec, veverica, polh, tekunica, hrček.

2. Pernata divjačina: orli, sokoli, kanje, škarniki, jastrebi, skobci-kragulji, lunji, sova, krokar, vrane, čaplje, štoklje, žagarice, pelikani, kormorani, čigre, galebi, potapljalci.

III. Zverjad: medved, ris, divja mačka, volk (čl. 2).

Lovski upravičenec in z njegovim dovoljenjem tudi druge osebe imajo pravico loviti in prisvajati si po predpisih tega zakona vsako divjačino in zverjad.

Lastnik, zakupnik ali uživalec posestva imajo pravico v svoji ograjeni naselbini ali na ograjenem dvorišču ujeti in ubiti nezaščiteno divjačino (§ 2., odd. II.). Zverjad, kakor divje svinje, sme na področju svojega posestva vsakdo uničevati, toda s strelnim orožjem samo v krajih, ki so po tej vrsti divjačine ogroženi.

Z banovinsko odredbo po čl. 90. ustave se bo objavilo, kateri kraji so proglašeni za ogrožene in katero vrsto divjačine je dovoljeno ubijati s strelnim orožjem.

Ris, volk, divja svinja, jazbec, divja mačka, dehor in hrček pripadajo onemu, ki jih je ubil na zakonito dovoljeni način. Vsa druga zverjad in divjačina pripada lovskemu upravičencu (čl. 3).

Lovsko pravico na svojem posestvu mora izvrševati lastnik zemljišča, ki mu površina v eni občini ali okraju ali v več občinah ali okrajih znaša vsaj 200 ha nepreterganega zemljišča, in sicer tako, da se lahko pride po cellem zemljišču z enega dela na drugega, ne da bi se šlo preko tujega zemljišča. Otoki veljajo za združene z obalo.

Izjemoma more samostojno izvrševati lovsko pravico tudi lastnik zemljišča, ki je izredno določeno za gojenje divjačine (zverinjak). Zemljišče mora biti trajno tako ograjeno, da je